

Voksenhandicapundersøgelsen

Tema 2: Selvbestemmelse og demokrati

SOCIALPÆDAGOGERNE

Voksenhandicapundersøgelsen 2:4

I juni måned 2011 gennemførte Socialpædagogerne en stor undersøgelse på voksenhandicapområdet blandt forbundets medlemmer. Denne rapport omhandler dele af undersøgelsens resultater.

Undersøgelsen er udarbejdet i samarbejde mellem Socialfaglig afdeling og en arbejdsgruppe under Socialpædagogernes Hovedbestyrelse, som led i projektet "En forstærket indsats på voksenhandicapområdet"

Udgivet af: Socialpædagogerne, januar 2012
ISBN:978-87-89992-75-4

Rapporten kan downloades på Socialpædagogernes hjemmeside: www.sl.dk

Socialpædagogernes Landsforbund
Brolæggerstræde 9, 1211 København K
Tlf. 72 48 60 00
Mail: sl@sl.dk

Forord

Undersøgelsen viser samlet set, at det står ringe til med hensyn til borgernes selvbestemmelse og deres valgmuligheder både i forhold til de store beslutninger i livet – hvor og hvem man bor sammen med – og i de små hverdagsbegivenheder. Undersøgelsen viser også, at borgere i meget ringe grad deltager og er inkluderet i det omkringliggende samfund.

Undersøgelsen giver også anledning til at rette blikket indad. Dele af undersøgelsen giver indtryk af, at socialpædagoger ikke i tilstrækkelig grad "står på mål" for borgerne, når det gælder deres selvbestemmelse, deres ret til udvikling, inklusion og deltagelse. Med forbehold for, at undersøgelsen rent faktisk ikke har haft til formål at undersøge medarbejdernes holdning til borgerne, så giver undersøgelsen også anledning til at rette en opmærksomhed på de vilkår, rammer og kompetencer, der er for den socialpædagogiske indsats.

Socialpædagogerne mener, at undersøgelsen viser, at følgende initiativer er nødvendige:

- Der bør iværksættes et "eftersyn"/en kortlægning af de betingelser, der gives borgere med handicap. Hvordan er forholdet mellem lovgivning og praksis? Hvorledes udfolder den sociale og socialpædagogiske praksis sig i forskellige kommuner i forhold til borgere med forskellige støttebehov? I hvilken grad lever praksis op til de handicappolitiske intentioner om deres ret til et værdigt liv via inklusion og deltagelse? Hvilke barrierer og muligheder er der i organisering af den kommunale praksis?
- Et eftersyn bør følges op med, at der udarbejdes en central udviklings- og investeringsplan for voksenhandicapområdet, som sætter mål for bolig, tilgængelighed og hjælpemidler/velfærdsteknologi, hverdagsliv og aktiviteter, beskæftigelse og uddannelse samt deltagelse og inklusion i lokalområdet.
- Der bør gennemføres en kampagne, der skaber en bedre tone overfor voksne handicappede og andre udsatte borgere. Kampagnen bør både have en mediedel og en lokal netværksdel.
- Kvalifikationer hos de ansatte skal styrkes her og nu og i fremtiden. Med henblik på fremtiden skal der etableres en selvstændig socialpædagogisk uddannelse med efter- og videreuddannelse. Med henblik på her og nu bør der etableres et ambitiøst udviklings- og uddannelsesprogram for de, der arbejder på området. Et program, som sikrer deltagerne viden om borgernes rettigheder - etisk beslutningstagen og kompetencer til at udvikle og ændre praksis.
- Der skal investeres i faglighed, viden og udvikling på det sociale område. Der er brug for kompetencer og viden, der er målrettet de mennesker og behov, der er indenfor det specialiserede sociale område. Samtidig er der brug for at styrke vores viden om, hvad der virker og ikke virker. Der bør etableres et nationalt forskningsprogram og forsøgsprojekter indenfor området. Der bør udvikles koncepter, der kan understøtte en dokumentation af hverdagspraksis og teste nye tilgange og koncepter.

I juni måned 2011 gennemførte Socialpædagogerne en undersøgelse på voksenhandicapområdet. Undersøgelsen blev gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse. 1.565 af vores medlemmer besvarede spørgeskemaet.

Undersøgelsen er en del af den forstærkede indsats på voksenhandicapområdet, som Socialpædagogernes hovedbestyrelse vedtog i marts 2011. Med en forstærkede indsats vil Socialpædagogerne gerne sætte voksenhandicapområdet på den politiske dagsorden. Vi ønsker, at der i offentligheden og blandt de politiske beslutningstagere sættes fokus på borgere med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og socialpædagogernes betingelser for at arbejde med disse mennesker.

Med en forstærket indsats vil Socialpædagogerne også igangsætte en debat blandt vores medlemmer og andre, der arbejder med borgere med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne om betingelserne for voksenhandicapområdet og mulige udviklingsveje, og om hvilke kompetencer og vilkår, der skal være til stede for, at støtten kan tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med borgernes rettigheder.

Baggrunden for, at Socialpædagogerne har iværksat en forstærket indsats er, at på trods af de - både via lovgivning og via Danmarks ratifikation af FN's Handicapkonvention - gode muligheder, der er for borgere med handicap, så er der flere forhold, der tyder på, at vilkår og muligheder for borgerne langt fra lever op til de ønsker og intentioner, der ligger i lovgivning og konventioner.

Socialpædagogerne lavede allerede i 2009 en botilbudsundersøgelse, som viste, at mange borgere med handicap har meget ringe boligforhold. Efterfølgende har der hersket en meget ubehagelig offentlig debat om indsatsen på voksenhandicapområdet. Og endelig har Socialpædagogerne særligt indenfor det sidste år fået mange henvendelser fra medlemmer, som synes, at vilkårene for de mennesker, de arbejder for, er blevet forringet på grænsen til det helt uacceptable.

Undersøgelsen blandt vores medlemmer ligger i fire temarapporter: En om bolig, en om beskæftigelse og uddannelse, en om selvbestemmelse og inklusion og en om ledsagelse og aktiviteter uden for matriklen. Hver temarapport er opdelt i et konklusionsafsnit, et afsnit med datamateriale og et afsnit om undersøgelsens metode.

Benny Andersen
Forbundsformand

Marie Sonne
Forbunds næstformand

Handicappedes valgmuligheder i dagligdagen er begrænsede og deres indflydelse er ringe

Handicappede er i stor udstrækning overladt til få eller ingen valgmuligheder, når det gælder deres hverdagsliv. På en lang række områder står det skidt til med hensyn til borgernes selvbestemmelse. I forhold til maden, er der mange borgere, som ikke selv kan vælge, hvad de skal spise, eller hvornår de vil spise. Dertil kommer at borgerne kun i mindre omfang har mulighed for at være med til at tilberede deres mad. Demokratiet i form af brugerråd er langt fra gennemført på alle botilbud.

Kun 14 % af respondenterne tilkendegiver, at borgeren selv tilbereder sit hovedmåltid. 31 % svarer, at det laves i et samarbejde mellem borgeren og personalet. 20 % svarer, at det laves centralt på tilbuddet med enkelte borgere. 21 % svarer at det bliver leveret udefra.

Hvis borgeren gerne vil deltage i madlavning, så er det muligt for mange (77 %), men for en femtedel (22 %) er muligheden for deltagelse i ringe grad eller slet ikke mulig. Borgernes ønske om deltagelse i indkøb vil kun i ringe grad eller slet ikke kunne imødekommes for 39 % af borgerne.

44 % svarer, at borgerne i høj eller i nogen grad har mulighed for at vælge menuer ved levering af mad udefra. 56 % svarer, at borgerne kun i ringe grad eller slet ikke kan vælge. Borgere der ikke får leveret mad udefra, har en større grad af selvbestemmelse, her kan et flertal (68 %) i høj eller i nogen grad selv bestemme, hvad de vil spise. Halvdelen af borgerne (55 %) kan selv i høj eller nogen grad bestemme, hvornår de vil spise. Den anden halvdel (45 %) har kun denne mulighed i ringe grad eller slet ikke.

Med hensyn til den daglige hygiejne, såsom bad, barbering og skønhedspleje, er der for nogle af borgerne regler for, hvornår dette skal gøres og hvor lang tid der kan bruges på det. I den personlige hygiejne og pleje følger de fleste borgerne (70 %) egne rutiner, men kun 4 ud af 10 bestemmer selv, hvem der støtter ham eller hende ved bad.

Både i forhold til mad og personlig hygiejne, så forklares den manglende selvbestemmelse med manglende tid og ressourcer

I forhold til borgernes muligheder for at bestemme over egen økonomi og indkøb, så er 25 % af borgerne økonomisk umyndiggjort og kun 8 % råder helt selv over deres egen økonomi. En femte del af respondenterne svarer, at alle eller langt de fleste får lommepenge.

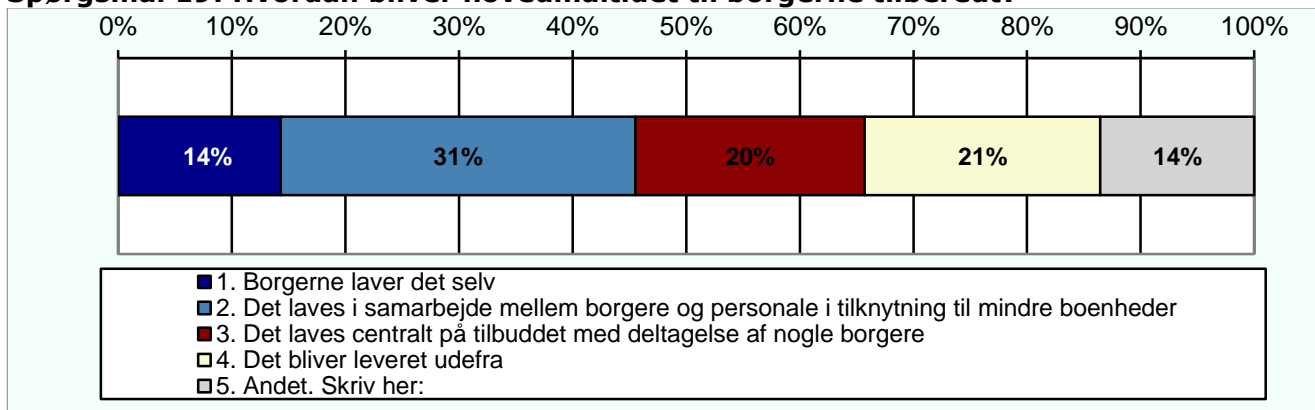
Når det handler om borgernes muligheder for at bestemme hvilke aktiviteter de laver på tilbuddet, så er svarer mange af respondenterne (69 %), at borgerne kun delvist eller ikke kan bestemme. Det samme gælder for udviklingen af nye tilbud i aktiviteten, hvor mange respondenter (76 %) svare at borgerne i nogle situationer eller slet ikke kan bestemme. Manglende tid og økonomiske ressourcer bliver her b.la. brugt som forklaring på den manglende indflydelse.

Når det drejer sig om borgernes demokratiske muligheder for konkret indflydelse på deres tilbud, så er det kun 59 % af respondenterne der svarer, at der er brugerråd på tilbuddet. Når der bliver spurgt ind til om brugerrådene har reel indflydelse på, hvad der sker i tilbuddet, svarer kun 26 %, at det i høj grad har indflydelse.

Datamateriale

De følgende spørgsmål er blevet stillet til medlemmer der arbejder med støtte i eget hjem (§ 85), midlertidige botilbud (§ 107) og længerevarende botilbud (§ 108).

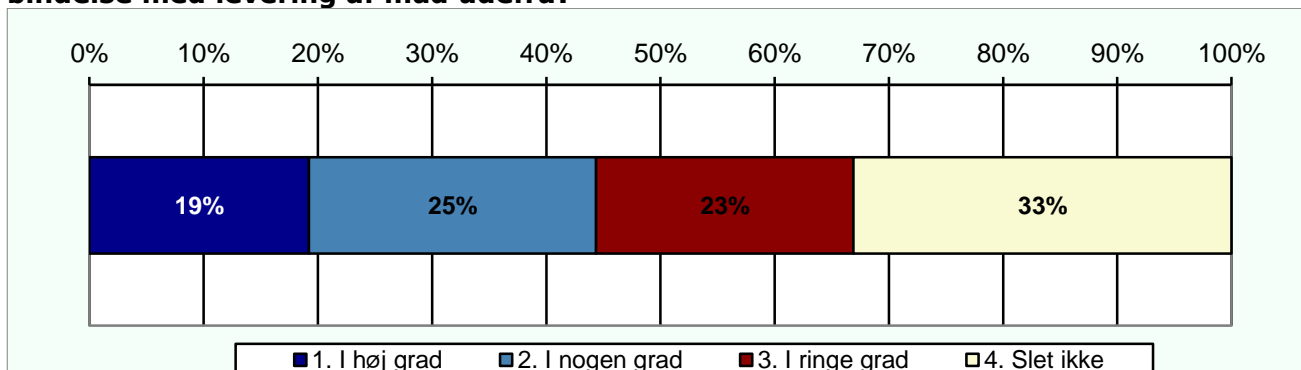
Spørgsmål 19: Hvordan bliver hovedmåltidet til borgerne tilberedt?

Kun 14 % af respondenterne tilkendegiver, at borgeren selv tilbereder sit hovedmåltid. 31 % svarer, at det laves i et samarbejde mellem borgeren og personalet. 20 % svarer, at det laves centralt på tilbuddet med enkelte borgere. 21 % svarer at det bliver leveret udefra.

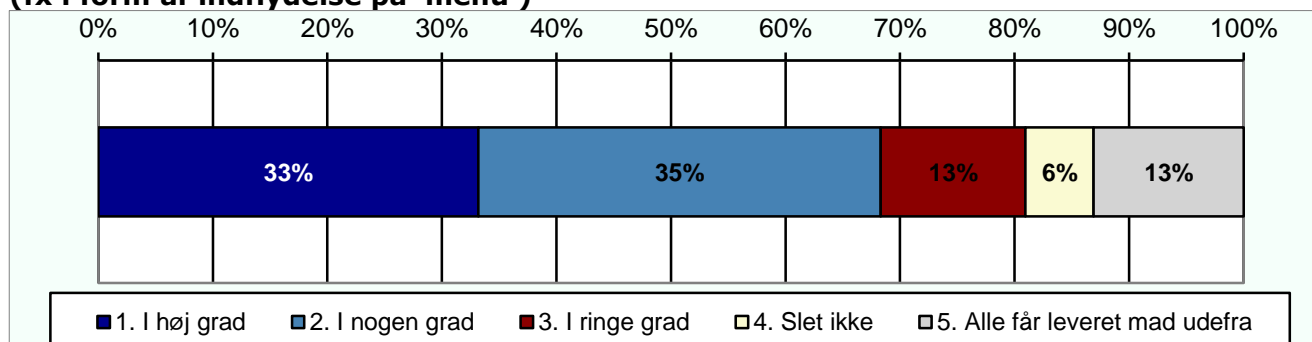
Under "Andet" nævner en del, at de får leveret mad i løbet af ugen og så selv laver maden i weekenderne (evt. med deltagelse af nogle af borgerne). Mange svarer, at de har ansat kok eller køkkendame som tilbereder maden.

Spørgsmål 20: Har borgerne mulighed for at vælge mellem forskellige menuer i forbindelse med levering af mad udefra?

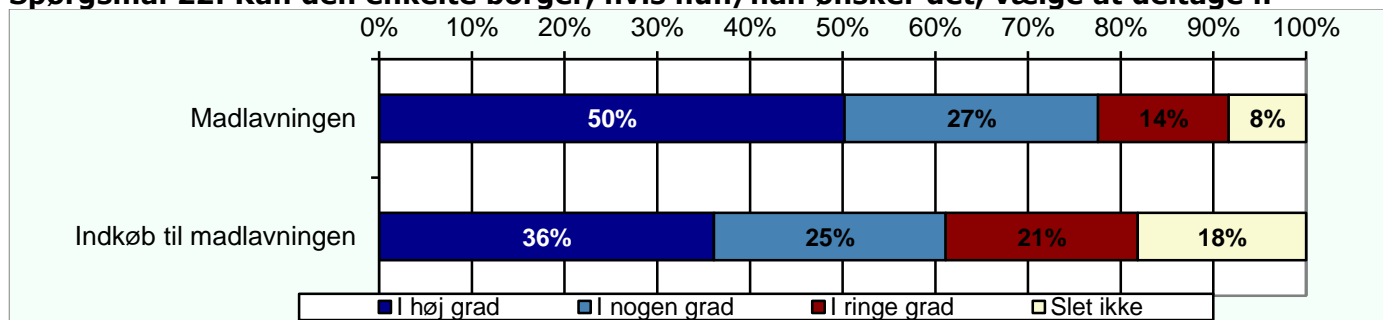
44 % svarer, at borgerne i høj eller i nogen grad har mulighed for at vælge menuer ved levering af mad udefra. 23 % svarer, at borgerne kun i ringe grad har denne mulighed og 33 % svarer, at borgerne slet ikke kan vælge.

Spørgsmål 21: Bestemmer borgere, der ikke får leveret mad, selv hvad de vil spise? (fx i form af indflydelse på 'menu')

Borgere der ikke får leveret mad udefra, har en større grad af selvbestemmelse. 68 % kan i høj eller i nogen grad selv bestemme hvad de vil spise. 19 % kan kun i ringe grad eller slet ikke selv bestemme. 13 % får leveret mad ud

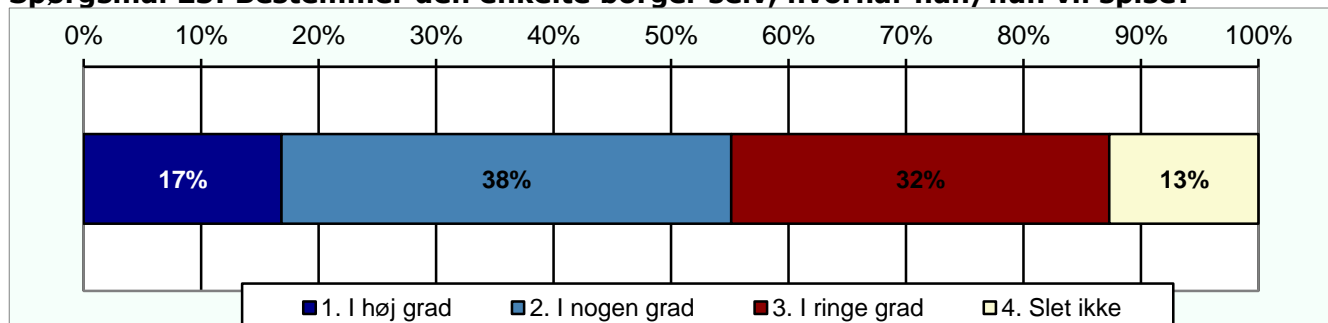
Spørgsmål 22: Kan den enkelte borger, hvis hun/han ønsker det, vælge at deltage i:

77 % af besvarelserne siger, at borgerne i høj eller nogen grad selv kan vælge at deltage i madlavningen. 22 % siger, de kan deltage i ringe grad eller slet ikke.

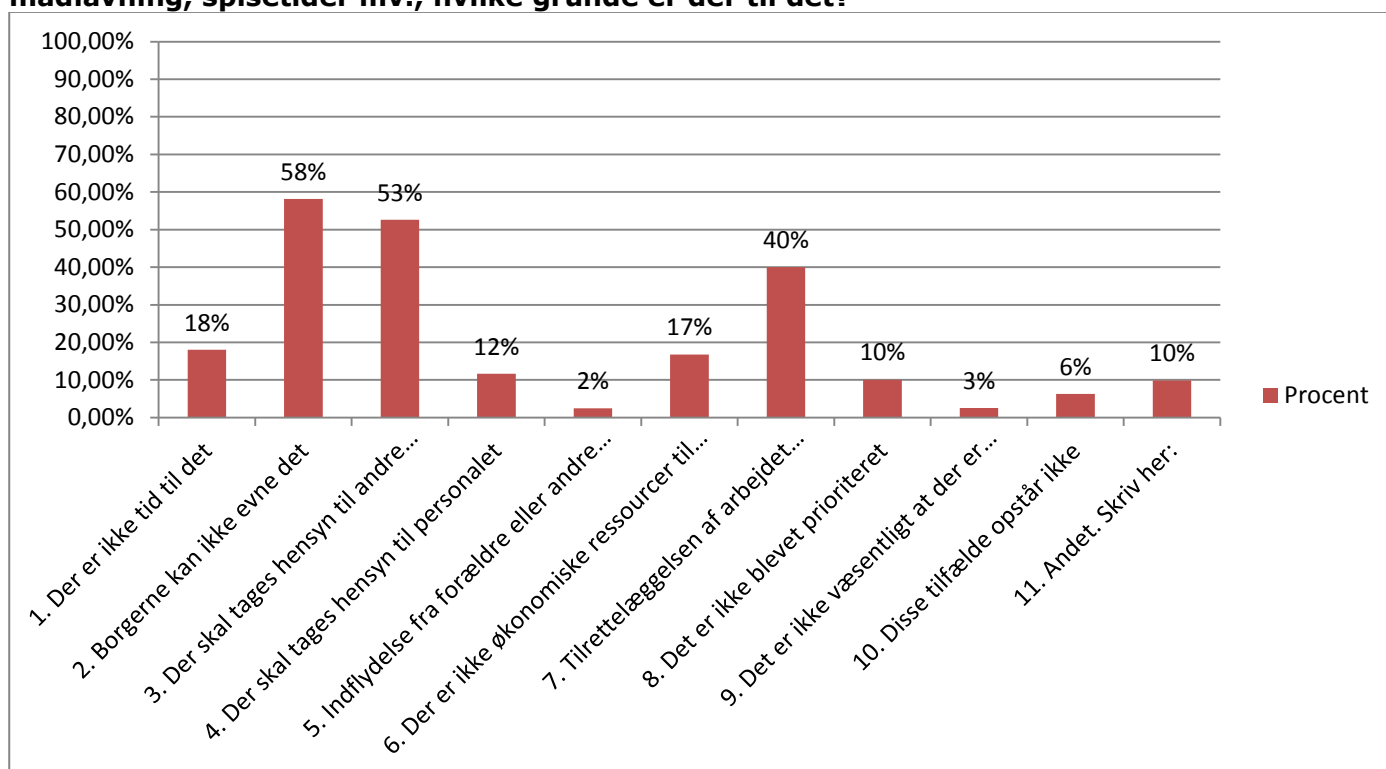
Med hensyn til indkøb, kan 61 % i høj eller nogen grad deltage i indkøb til madlavningen. 39 % kan kun i ringe grad eller slet ikke deltage.

Spørgsmål 23: Bestemmer den enkelte borger selv, hvornår han/hun vil spise?

55 % af besvarelserne siger, at borgerne i høj eller nogen grad selv kan bestemme, hvornår de vil spise. 45 % har kun denne mulighed i ringe grad eller slet ikke.

Spørgsmål 24: I de tilfælde, hvor borgerne ikke fuldt ud bestemmer forhold omkring madlavning, spisetider mv., hvilke grunde er der til det?

De 4 største grunde til at borgerne ikke selv kan bestemme er: Borgerne ikke kan evne det (58 %), der skal tages hensyn til de andre borgere (53 %), tilrettelæggelsen af arbejdet vanskeliggør selvbestemmelse (40 %) og der er ikke tid til det (18 %).

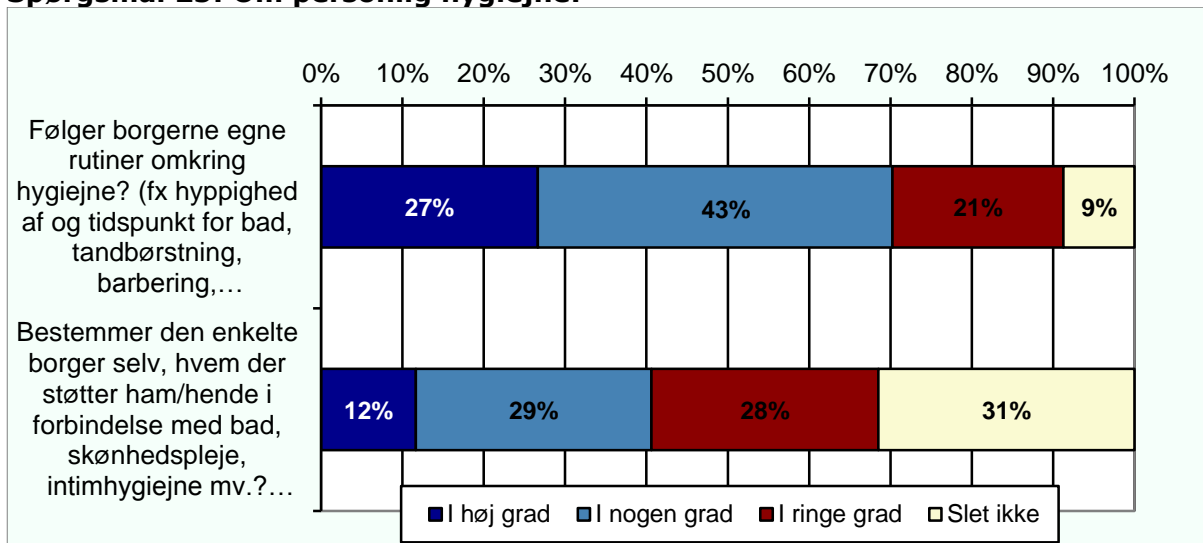
Under "Andet" skriver flere, at den manglende selvbestemmelse, dels skyldes fast rutiner, den sociale dimension omkring at spise sammen, kravet om at borgerne skal spise sundt og at kommunerne i nogle tilfælde har dikteret spisetider mv.

Besvarelsen af spørgsmål 24 er krydset med målgruppebesvarelsen (arbejder med udviklingshæmmede, sindslidende eller senhjerneskadede)

Krydsningen viser: Når der svares "der er ikke tid til det", "borgeren kan ikke evne det", "indflydelse fra forældre eller pårørende" eller "arbejdet vanskeliggør det", så er der en kraftig stigning i respondenter der arbejder med udviklingshæmmede.

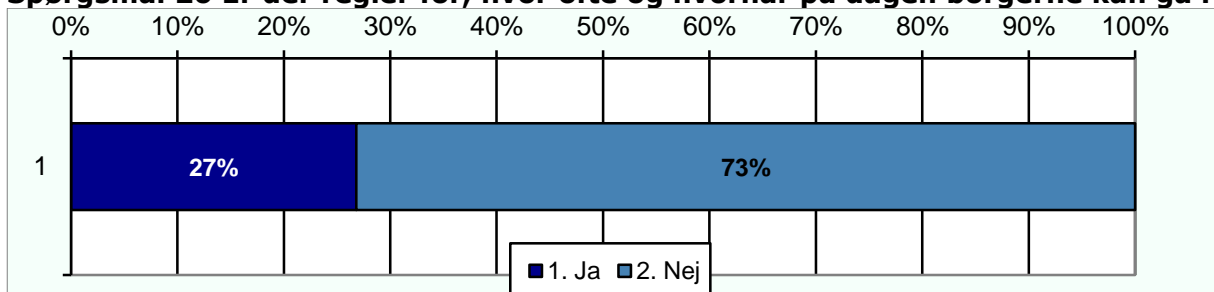
Spørgsmål 25: Om personlig hygiejne:

70 % af besvarelserne siger, at borgerne i høj eller nogen grad selv følger egne rutiner omkring hygiejne. 30 % kan kun i ringe grad eller slet ikke følge egne rutiner.

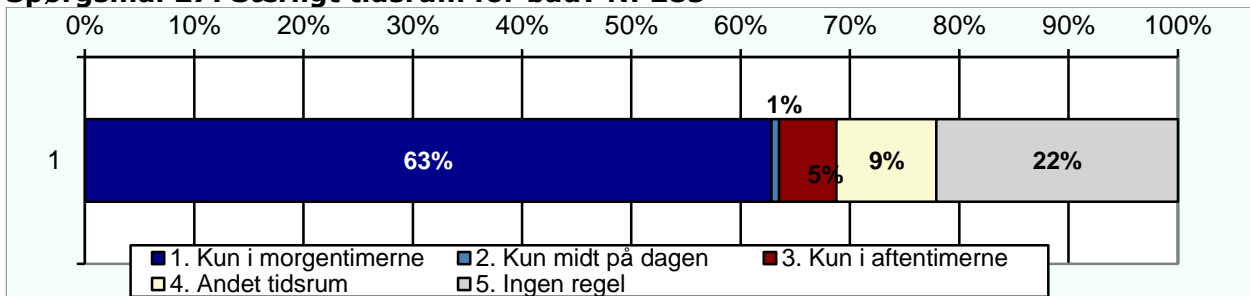
41 % af besvarelserne siger, at borgerne i høj eller nogen grad bestemmer hvem der støtter han/hende ved bad mv. 28 % kan kun i ringe grad bestemme og 31 % kan slet ikke bestemme.

Spørgsmål 26 Er der regler for, hvor ofte og hvornår på dagen borgerne kan gå i bad?

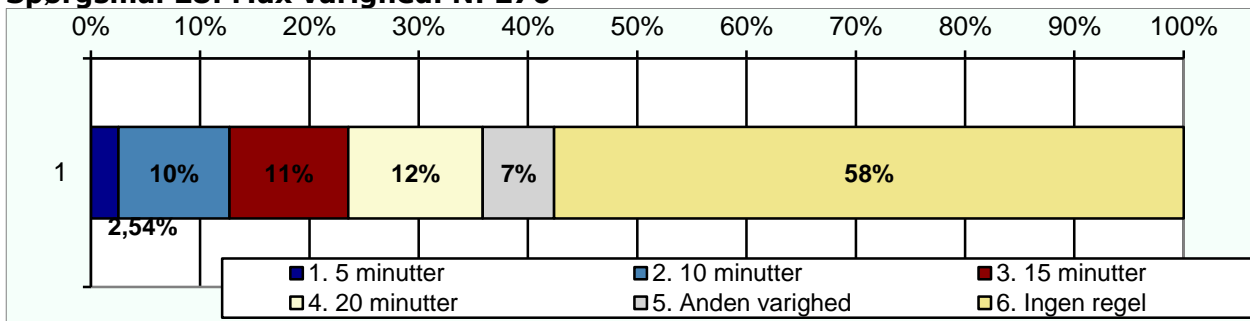
27 % af borgerne skal følge regler for hvor ofte og hvornår de må gå i bad. 73 % har ingen regler herom.

Spørgsmål 27: Særligt tidsrum for bad? N: 285

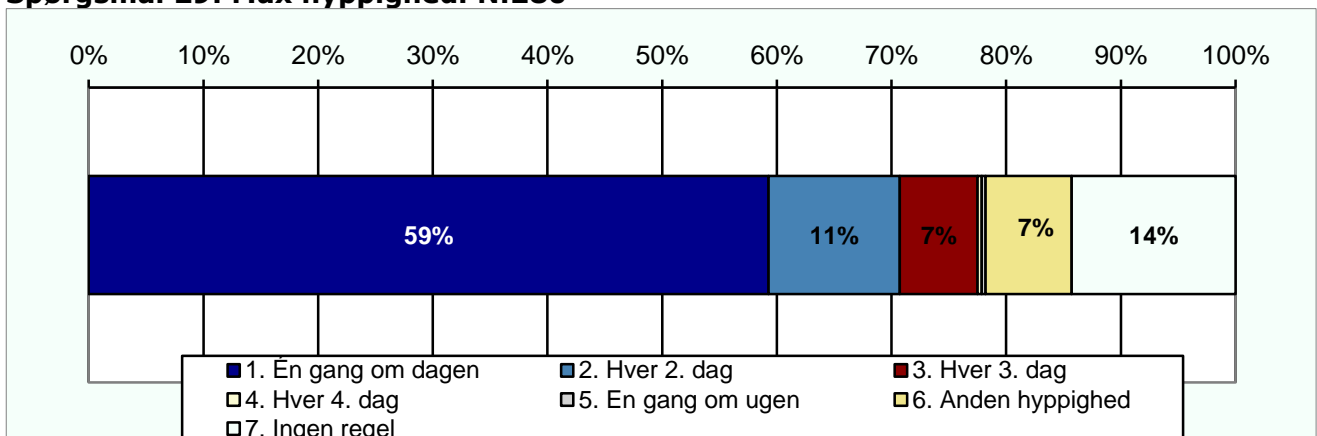
63 % af borgerne må kun gå i bad i morgentimerne. 9 % må gå i bad i andet tidsrum. For 22 % er der ingen regler.

Spørgsmål 28: Max varighed. N: 276

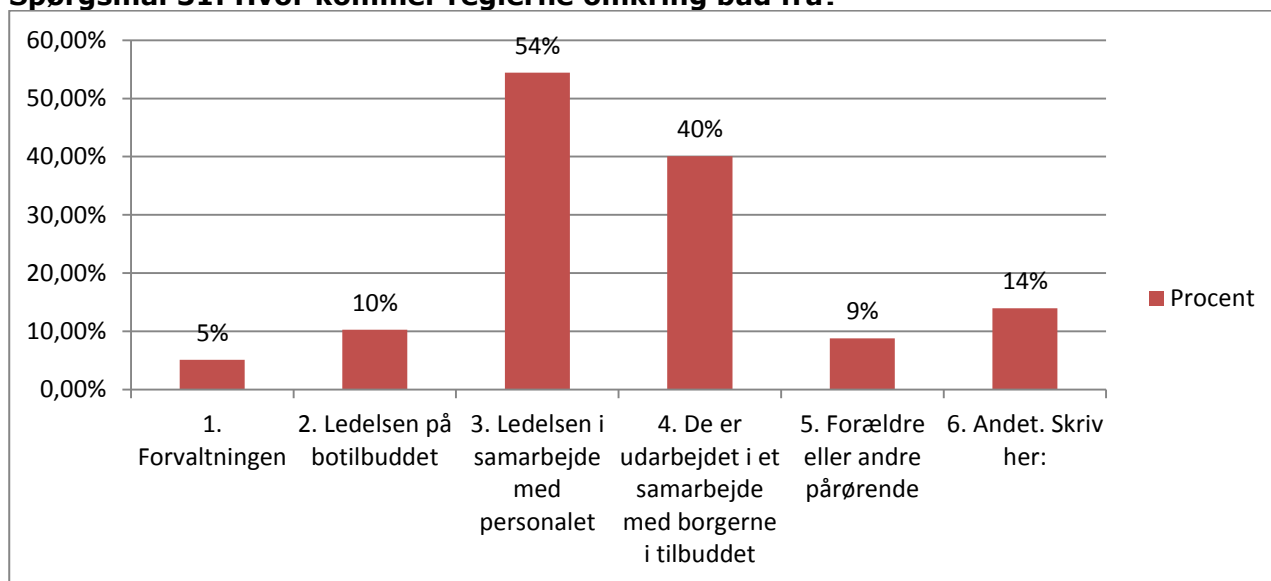
For 57 % af borgerne er der ingen regler for hvor langt tid de må være i bad. 12 % må max bruge 20 minutter, 11 % må max bruge 15 minutter og 10 % må max bruge 10 minutter.

Spørgsmål 29: Max hyppighed. N:280

59 % af borgerne kan komme i bad en gang om dagen. For 14 % af borgerne er der ingen regler for hyppigheden af bad. 11 % kan komme i bad hver 2. dag.

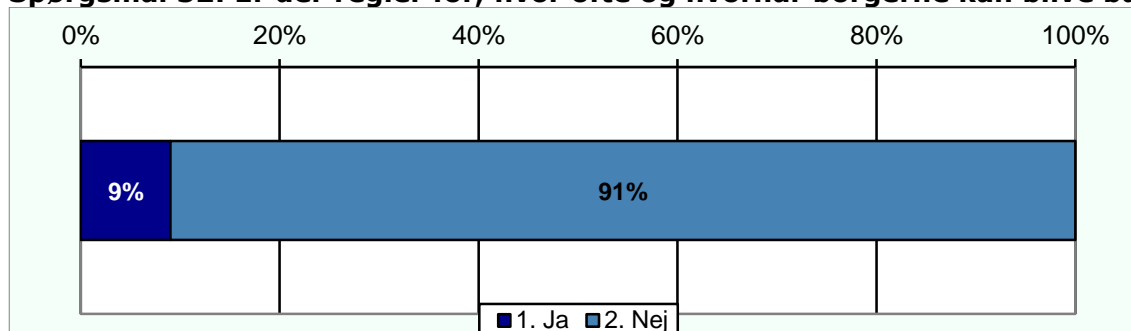
Spørgsmål 31: Hvor kommer reglerne omkring bad fra?

Det fremgår af svarene, at reglerne vedrørende bad, hovedsageligt kommer fra ledelsen i samarbejde med personalet (54 %) eller er udarbejdet i et samarbejde med borgerne i tilbuddet (40 %).

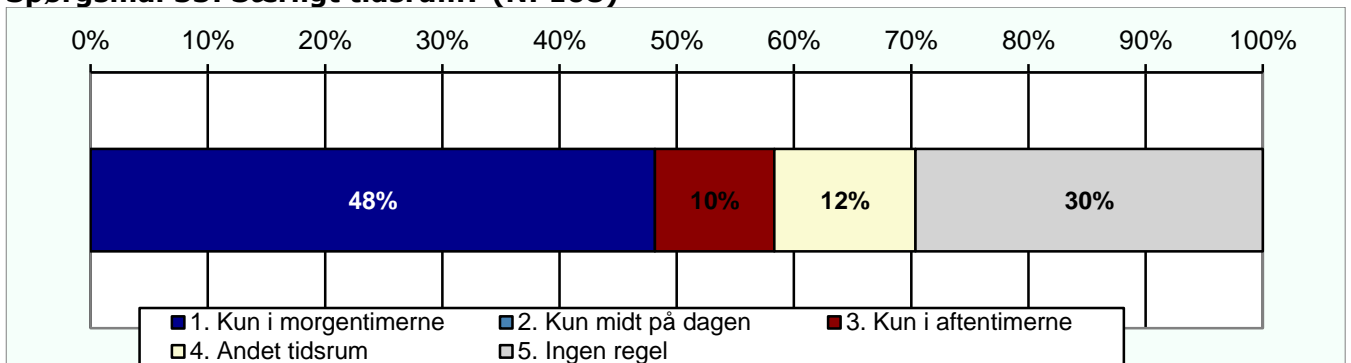
Under "Andet" har flere svaret, at reglerne vedrørende borgernes muligheder for bad skyldes besparelser/manglende ressourcer og at personalet derfor i højere grad må prioritere arbejdet.

Spørgsmål 32: Er der regler for, hvor ofte og hvornår borgerne kan blive barberet?

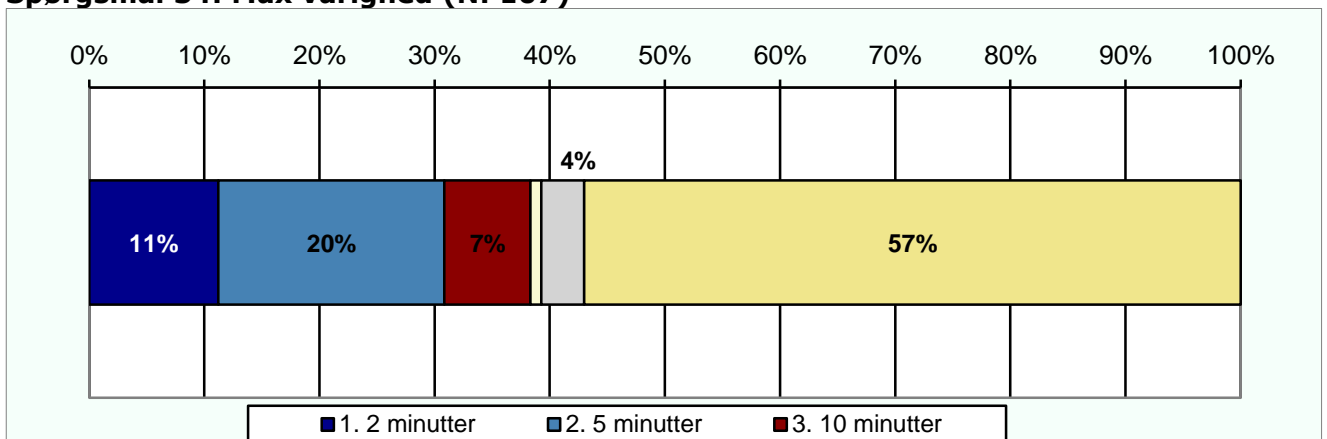
Kun 9 % af besvarelserne siger, at borgerne er underlagt regler for hyppigheden af barbering. For 91 % af borgerne er der ingen regler.

Spørgsmål 33: Særligt tidsrum? (N: 108)

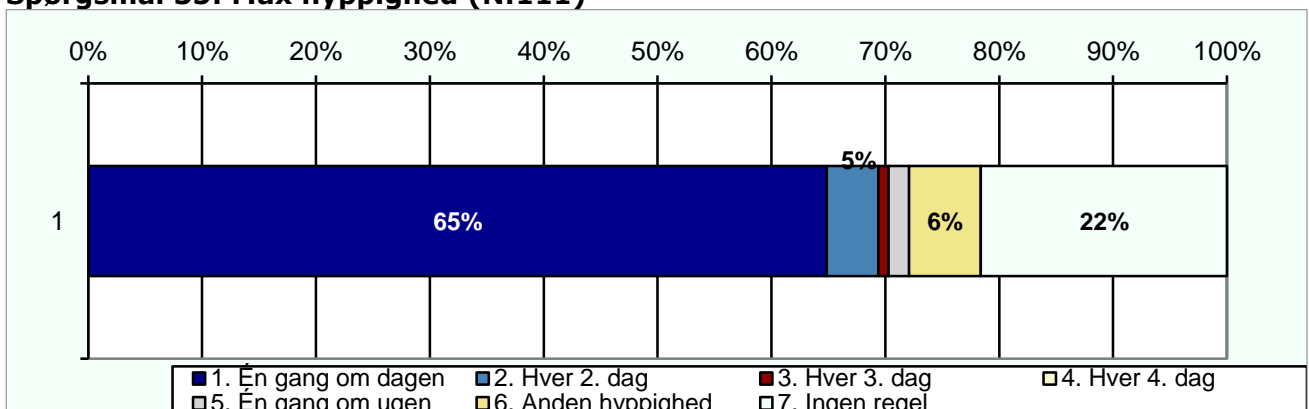
48 % af besvarelserne siger, at borgerne kun må barbere sig i morgentimerne. For 30 % af borgerne er der ingen regler. 10 % må kun i aften timerne og 12 % må i andet tidsrum.

Spørgsmål 34: Max varighed (N: 107)

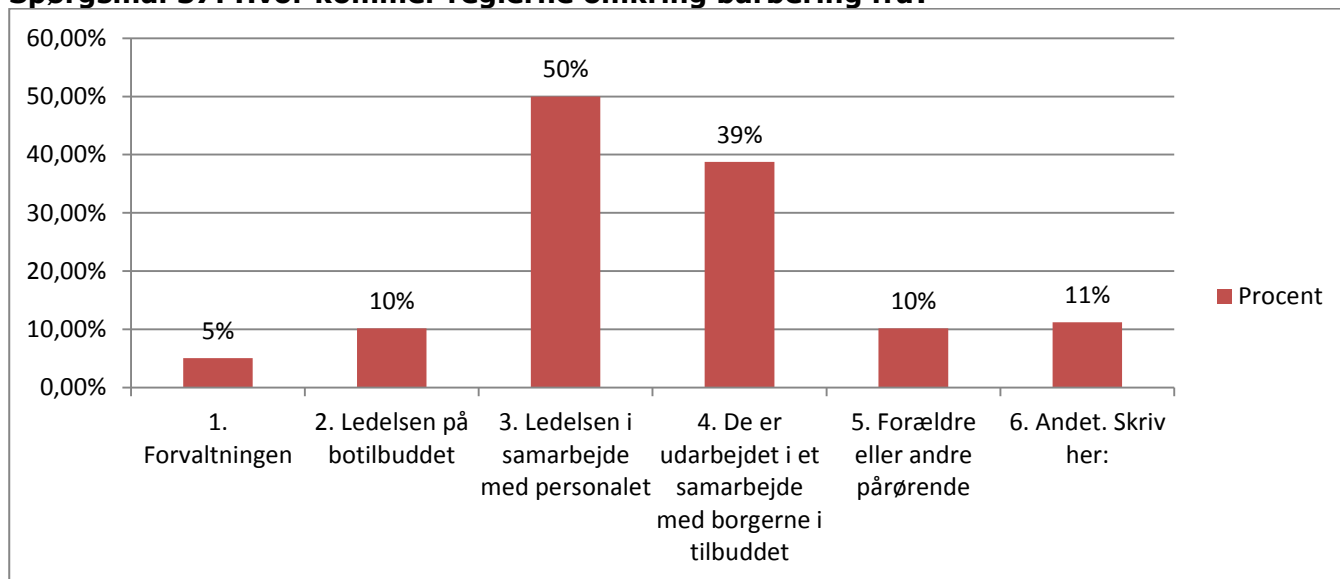
57 % af besvarelserne siger, at borgerne ikke er underlagt regler for varighed af bad. 11 % må højst bruge 2 min. og 20 % må højst bruge 5 min.

Spørgsmål 35: Max hyppighed (N:111)

65 % af besvarelserne siger, at borgerne højst må gå i bad én gang om dagen og for 22 % af borgerne, er der ingen regler.

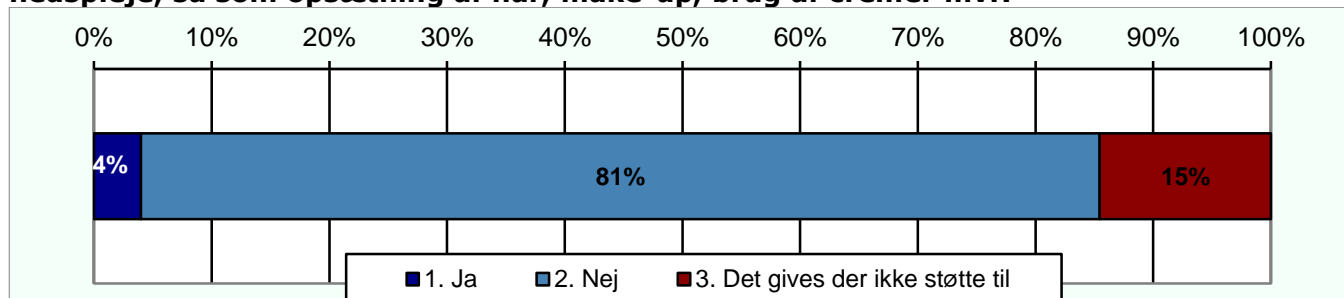
Spørgsmål 37: Hvor kommer reglerne omkring barbering fra?

Hovedparten af reglerne kommer fra ledelsen i samarbejde med personalet (50 %) eller er udarbejdet i et samarbejde med borgerne i tilbuddet (39 %).

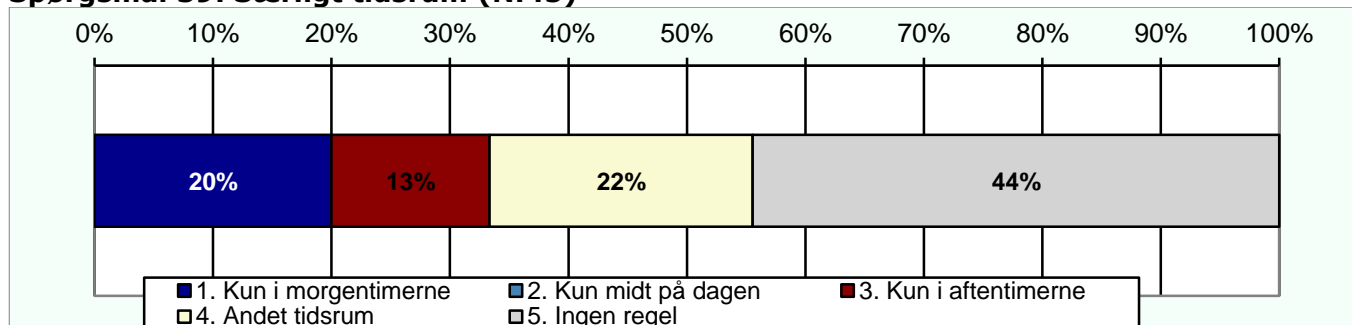
Under "Andet" svarer flere, at reglerne er udarbejdet så de passer med borgerens behov og så det passer ind i dagsrytmen.

Spørgsmål 38: Er der regler for, hvor ofte og hvornår borgerne kan få støtte til skønhedspleje, så som opsætning af hår, make-up, brug af cremer mv.?

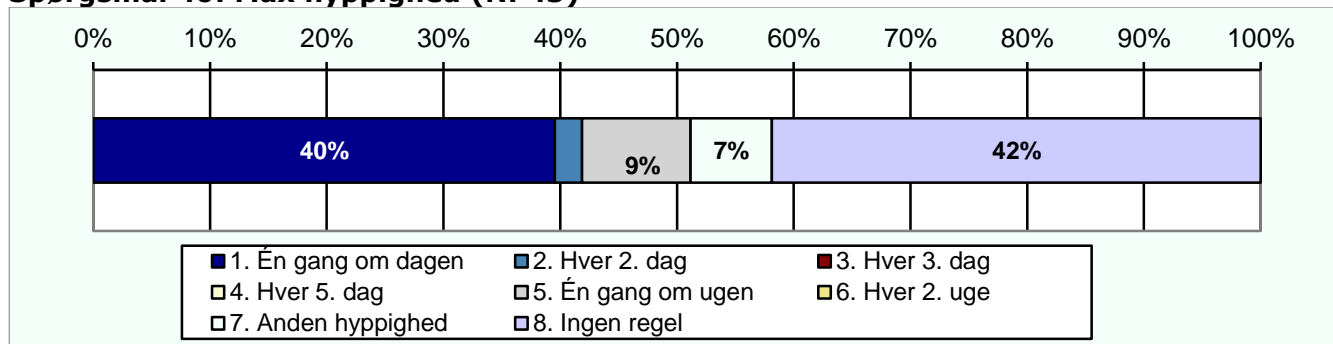
81 % af besvarelserne siger, at borgerne ikke har nogle regler for hvornår de kan få støtte til skønhedspleje. For 15 % gives der ikke støtte til skønhedspleje og 4 % af borgerne er underlagt regler for hvornår de kan få skønhedspleje.

Spørgsmål 39: Særligt tidsrum (N:45)

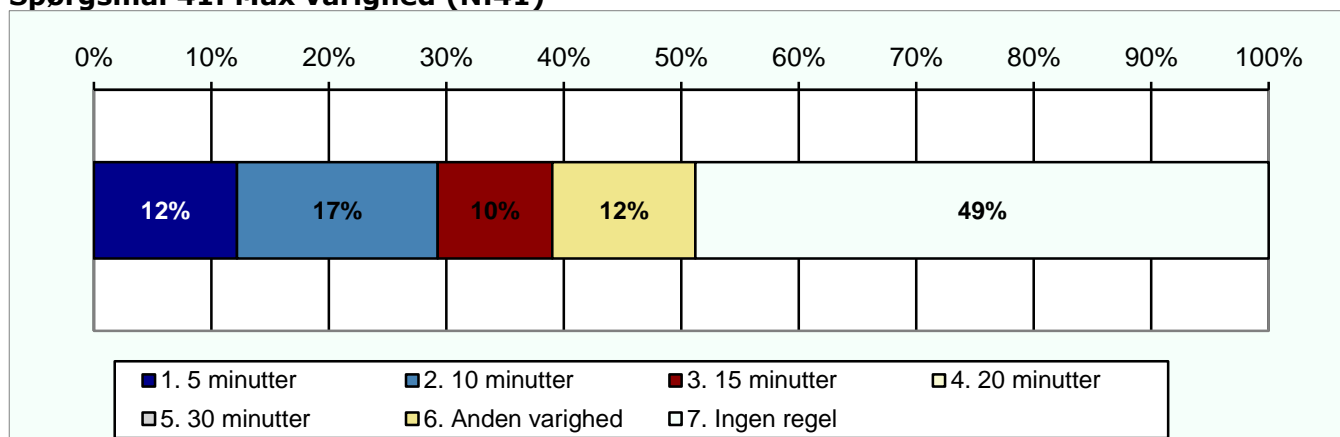
44 % af besvarelserne siger, at borgerne ikke har noget særligt tidsrum hvor de skal modtage skønhedspleje. 22 % kan kun få støtte midt på dagen og 20 % kan kun få støtte i morgentimerne. 13 % kan få støtte i aften timerne.

Spørgsmål 40: Max hyppighed (N: 43)

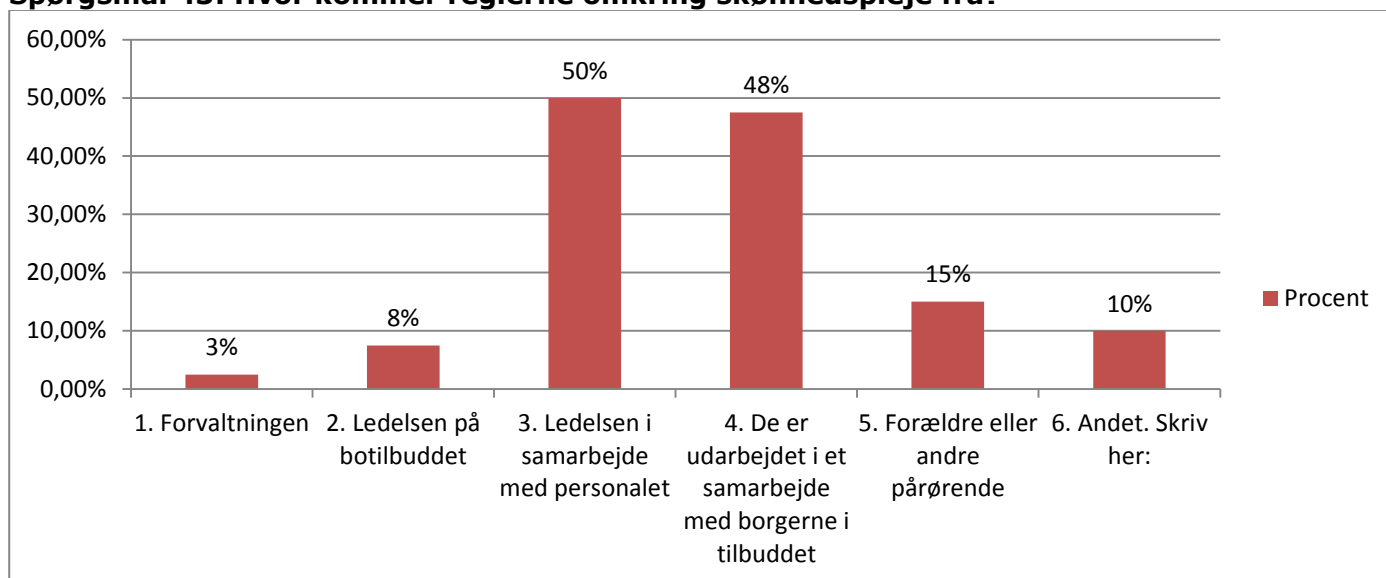
41 % af besvarelserne, siger, at borgerne ingen regler har for hyppigheden af støtte til skønhedspleje. For 40 % kan de højst få støtte én gang om dagen og 9 % kan højst få støtte én gang om ugen.

Spørgsmål 41: Max varighed (N:41)

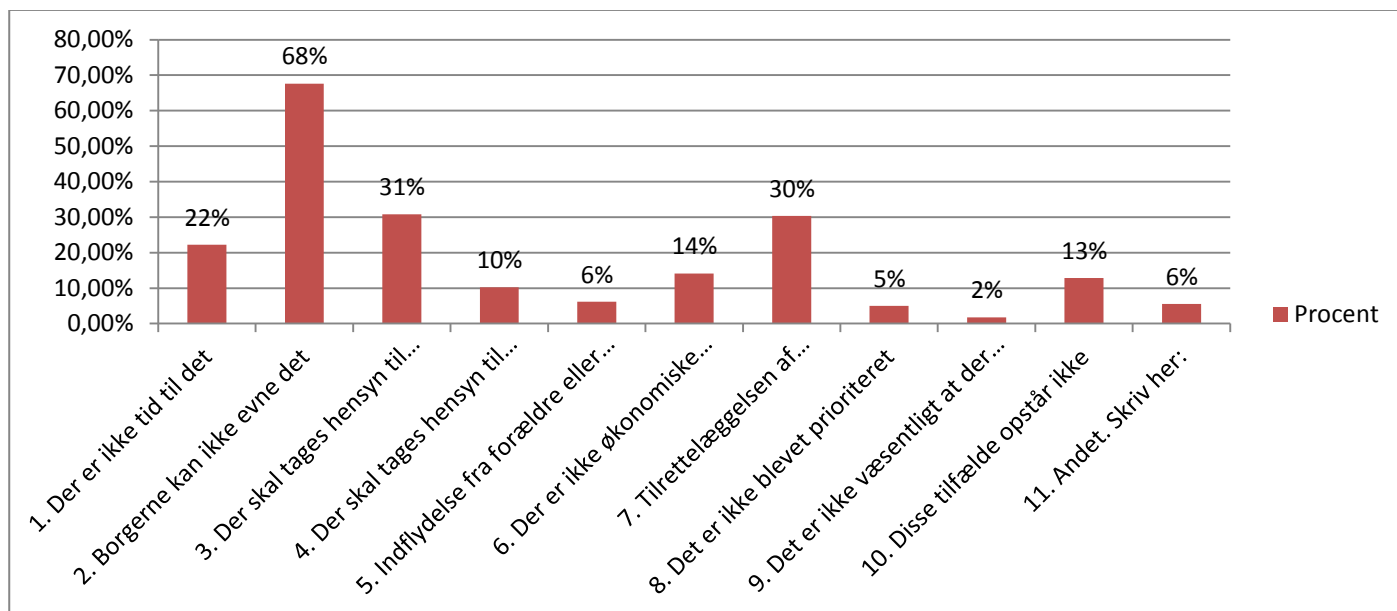
49 % af besvarelserne siger, at borgerne ingen regler har for varigheden af støtten til skønhedspleje. 17 % kan højst få 10 minutter og 12 % kan få 5 minutter.

Spørgsmål 43: Hvor kommer reglerne omkring skønhedspleje fra?

Reglerne omkring skønhedspleje kommer hovedsageligt fra ledelsen i samarbejde med personalet (50 %) eller er udarbejdet i samarbejde med borgerne i tilbuddet (48 %).

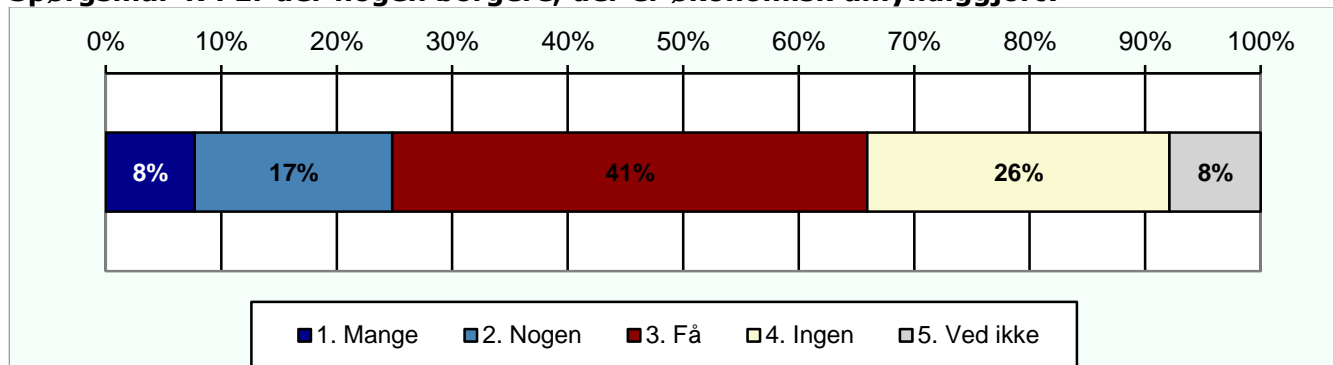
Spørgsmål 44: I de tilfælde, hvor borgerne ikke fuldt ud bestemmer forhold omkring den personlige hygiejne, hvilke grunde er der til det?

Hovedgrundene til, at borgerne ikke selv bestemmer over deres personlig hygiejne er, at borgerne ikke evner det (68 %), der skal tages hensyn til andre borgere i tilbuddet (31 %), tilrettelæggelsen af arbejdet vanskeliggør det (30 %) og der er ikke tid til det (22 %).

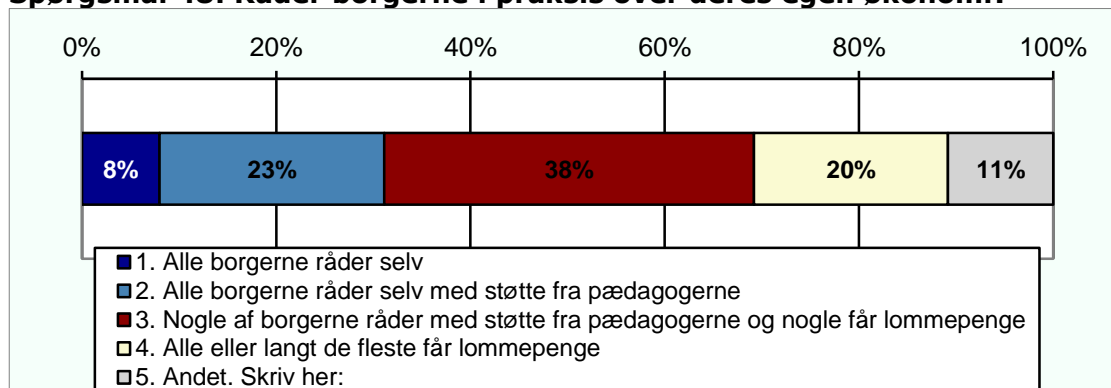
Under "Andet" svarer flere, at det er nødvendigt at "presse" visse borgere, da deres hygiejniske niveau ellers bliver for dårligt. Andre svarer, at en presset hverdag og økonomi nødvendiggør en fast struktur vedr. den personlige hygiejne.

Spørgsmål 47: Er der nogen borgere, der er økonomisk umyndiggjort?

8 % af respondenterne svarer, at mange af deres borgere er økonomisk umyndiggjort og 17 % svarer, at nogen er umyndiggjort. 67 % svarer at få eller ingen af deres borgere er økonomisk umyndiggjort.

Spørgsmål 48: Råder borgerne i praksis over deres egen økonomi?

8 % svarer, at alle borgerne selv råder over deres egen økonomi. 23 % svarer at alle borgerne, med støtte fra pædagogerne, selv råder over deres egen økonomi. 38 % svarer, at nogle af borgerne råder med støtte fra pædagogerne over deres egen økonomi og nogle får lommepenge. 20 % svarer, at alle eller langt de fleste får lommepenge.

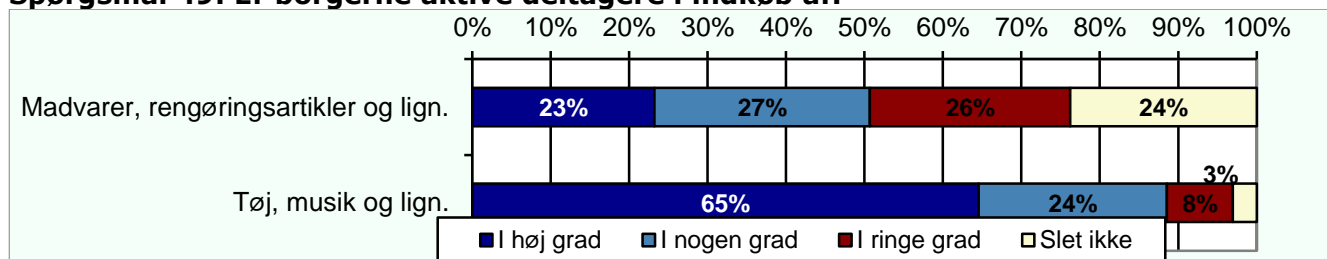
Under "Andet" skriver mange, at det er meget individuelt om borgerne selv kan administrere deres pengesager. Mange har ingen pengeforståelse og personalet eller støtteperson/værge styrer derfor deres økonomi. Andre råder fuldstændigt over egen økonomi.

Spørgsmål 48 er krydset med boform

Krydset viser: Langt de fleste af borgerne i selvstændigt beliggende boliger råder over deres egne penge. I Bolig med lejekontrakt og Bolig uden lejekontrakt efter §§107/108, er der en stor gruppe af besvarelser, hvor de siger, at alle eller langt de fleste borgere får lommepenge.

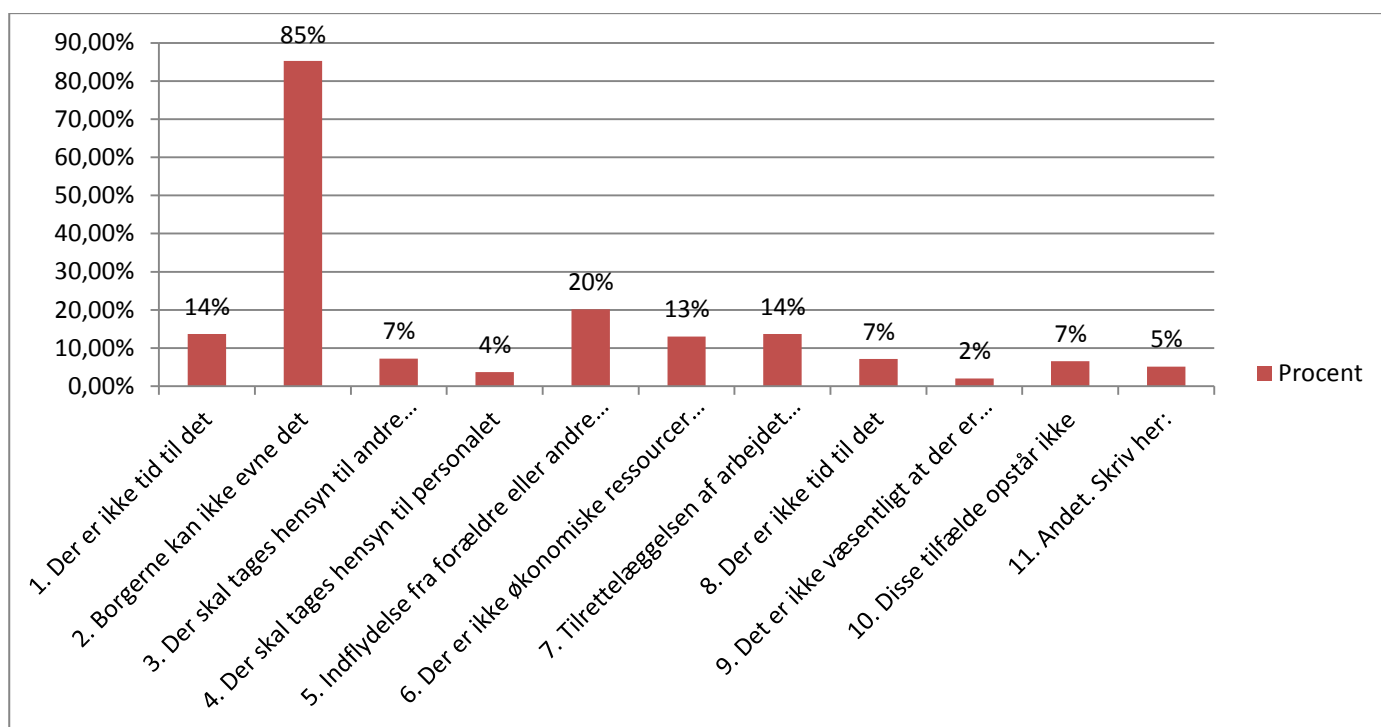
Spørgsmål 49: Er borgerne aktive deltagere i indkøb af:

50 % af besvarelserne siger, at borgerne i høj eller nogen grad er med til at købe madvarer mv.. 50 % deltager kun i ringe grad eller slet ikke i indkøb af madvarer mv..

Med hensyn til indkøb af tøj, musik og lign., så deltager 89 % i høj eller nogen grad i disse indkøb. 11 % deltager kun i ringe grad eller slet ikke

Spørgsmål 50: I de tilfælde, hvor borgerne ikke fuldt ud bestemmer forhold omkring økonomi og indkøb, hvilke grunde er der til det?

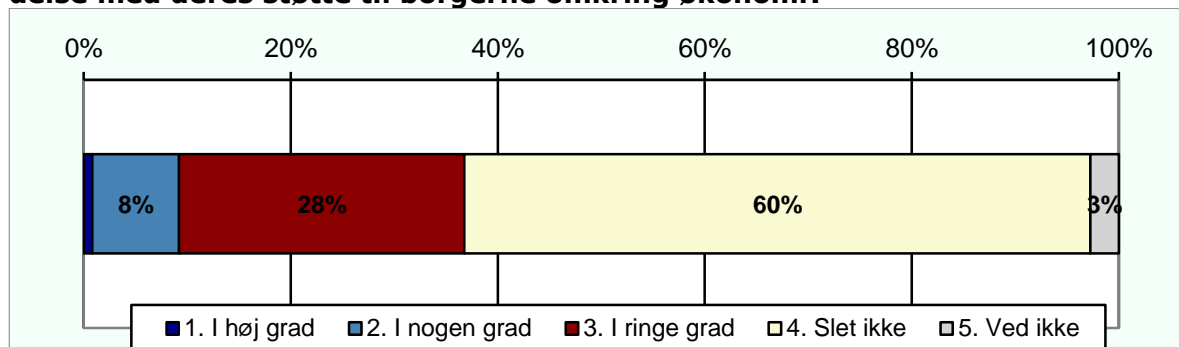

Respondenterne svarer, at 85 % af borgerne ikke selv kan evne at tage stilling til forhold omkring økonomi og indkøb. 20 % bestemmer ikke selv pga. indflydelse fra forældre eller andre pårørende.

Under "Andet" skriver flere, at mange ting bliver købt over nettet og leveret til tilbuddene, hvilket gør at borgerne ikke selv kan deltage. Nogle bemærker, at borgerne ikke har interesse i disse indkøb.

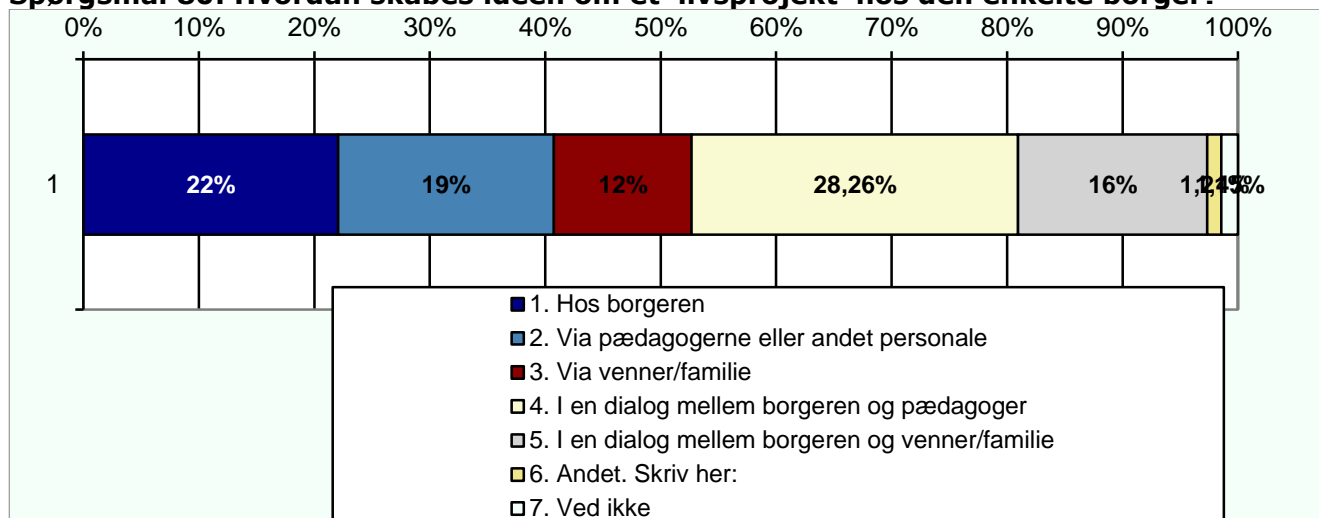
Med hensyn til økonomien, så skriver nogle at de bliver nødt til at administrere borgerne penge, da de ellers går til u hensigtsmæssige køb eller bliver brugt med det samme i starten af måneden.

Spørgsmål 51: Oplever du, at der er mistro til det pædagogiske personale i forbindelse med deres støtte til borgerne omkring økonomi?

36 % oplever i høj eller nogen grad at der hersker mistro til personalet i forbindelse med deres støtte til borgerne omkring økonomi og 60 % oplever slet ikke mistro i forbindelse med dette.

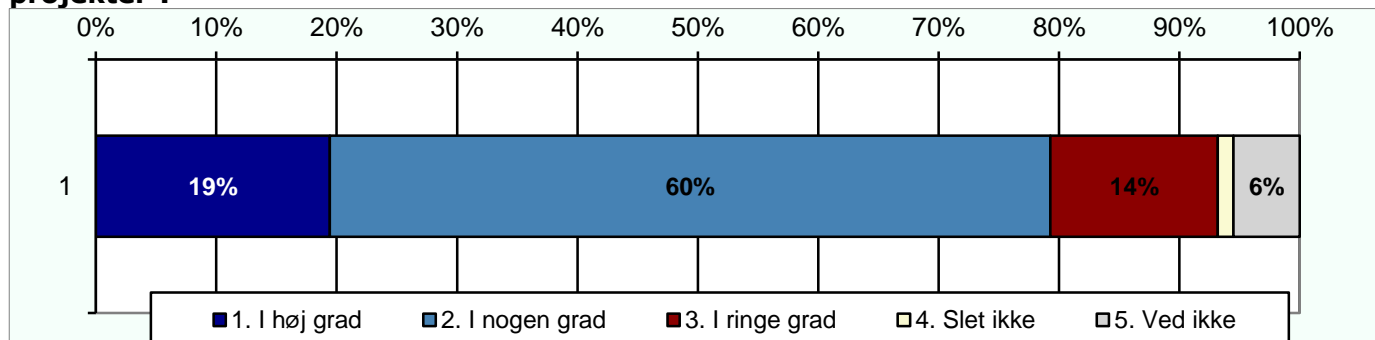
Spørgsmål 80: Hvordan skabes ideen om et 'livsprojekt' hos den enkelte borger?

28 % af besvarelserne siger, at ideen om et 'livsprojekt' hos den enkelte borger sker i en dialog mellem borgeren og pædagoger. For 22 % at det sker hos borgeren selv, for 18 % via pædagogerne eller andet personale, for 16 % i en dialog mellem borgeren og venner/familie og for 11 % via venner/familie.

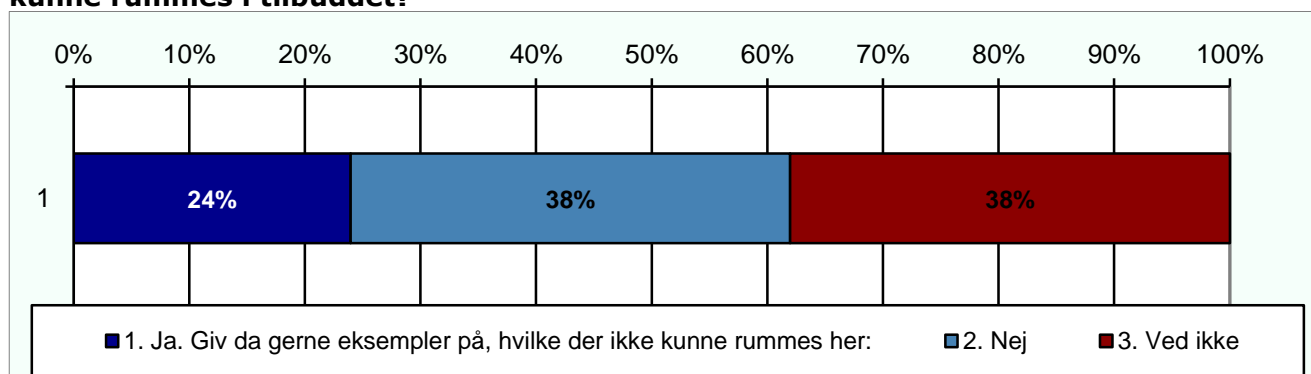
Under "Andet" skriver flere, at borgerne får ideer til livsprojekt gennem medierne, såsom tv, radio, internettet (Facebook). Andre skriver, at borgernes livsprojekter løbende bliver diskuteret på handle- eller forandringsmøder.

Spørgsmål 81: Har den enkelte borger mulighed for at udleve det/de ønskede 'livsprojekter'?

79 % af besvarelsenerne siger, at borgerne i høj eller nogen grad har mulighed for at udleve det/de ønskede 'livsprojekter'. 15 % siger, at borgerne kun har denne mulighed i ringe grad eller slet ikke. 6 % af respondenter ved ikke.

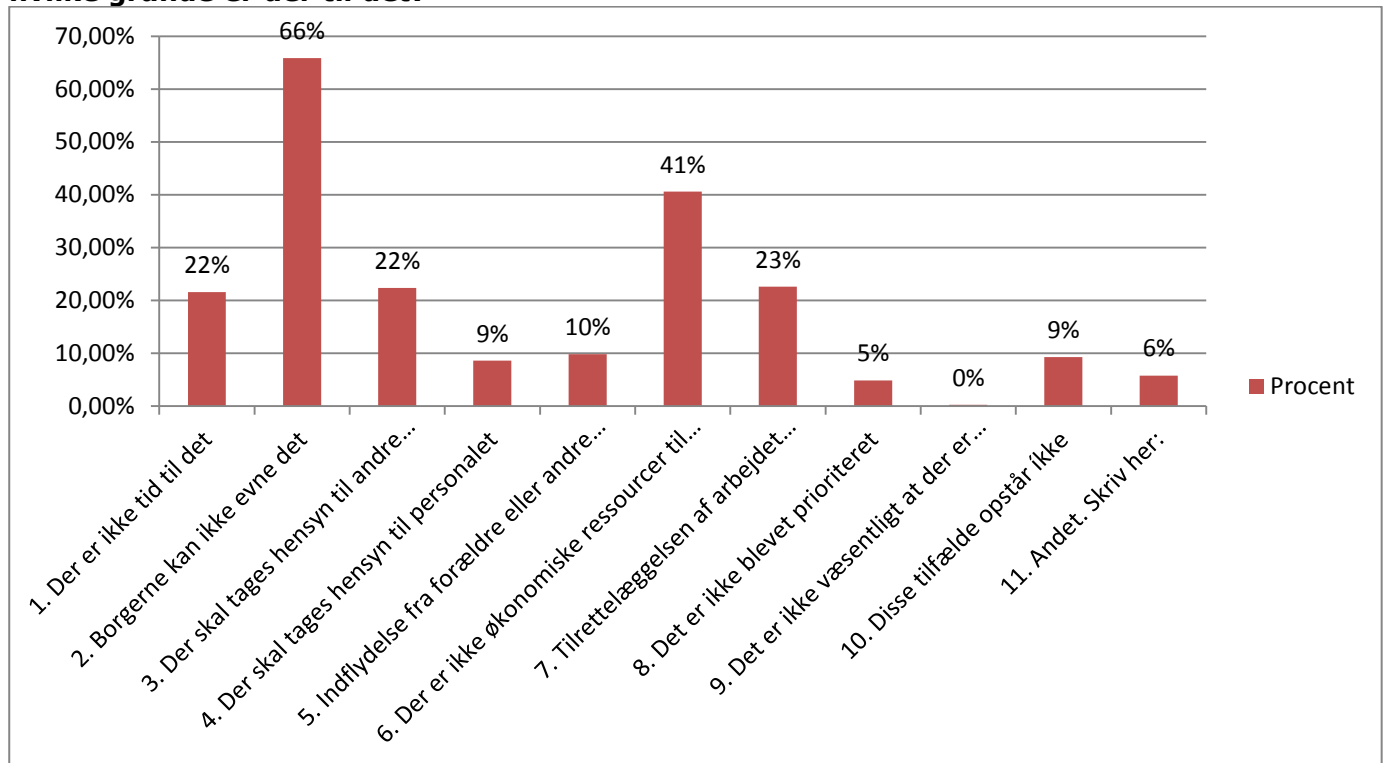
Spørgsmål 82: Har du oplevet, at nogle borgere har haft 'livsprojekter', der ikke kunne rummes i tilbuddet?

24 % af respondenterne har oplevet, at nogle borgere har haft 'livsprojekter', der ikke kunne rummes i tilbuddet. 38 % har ikke oplevet dette og 38 % ved ikke.

Respondenterne nævner bl.a. følgende livsprojekter, der ikke kunne rummes i tilbuddet: Få egen bolig i byen, normalt liv med familie, udenlandske ferierejser, hobbyer (såsom at spille musik eller samle puslespil), få kørekort og få lov til at have dyr.

Spørgsmål 83: I de tilfælde, hvor borgerne ikke kan udføre deres 'livsprojekter', hvilke grunde er der til det?

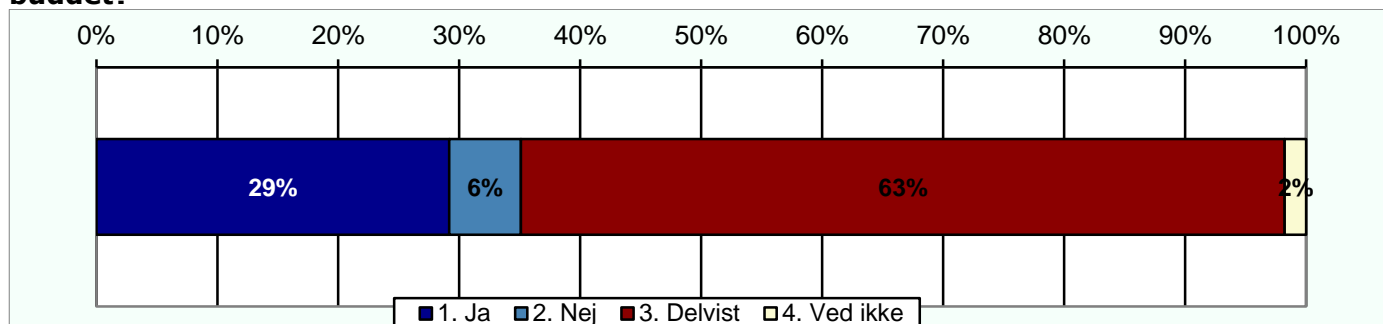

66 % af besvarelserne siger, at borgerne ikke kan udføre deres livsprojekter, da de ikke kan evne det. For 41 % skyldes dette, at der ikke er økonomiske ressourcer til det. For 23 % skyldes dette, at tilrettelæggelsen af arbejdet vanskeliggør det, og for 10 %, at der ikke er tid til det.

Under "Andet" fremgår det, at der er mange grunde til at borgernes livsprojekter ikke kan realiseres. Det kan skyldes nedskæringer og manglende personaleressourcer eller at livsprojekterne er urealistiske, for dyre eller ulovlige.

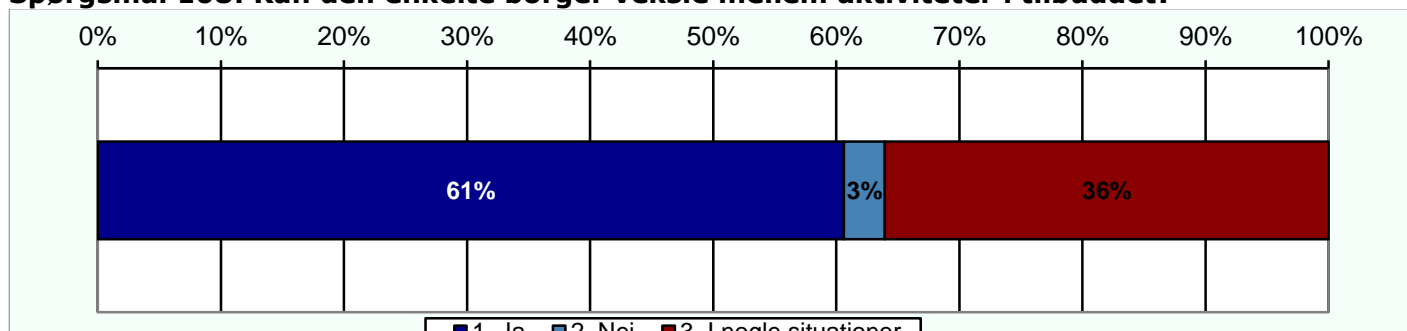
Følgende spørgsmål er stillet til medlemmer der arbejder indenfor beskyttet beskæftigelse (§ 103) og aktivitets- og samværstilbud (§ 104)

Spørgsmål 107: Har borgerne selv valgt, hvilke konkrete aktiviteter de laver på tilbuddet?

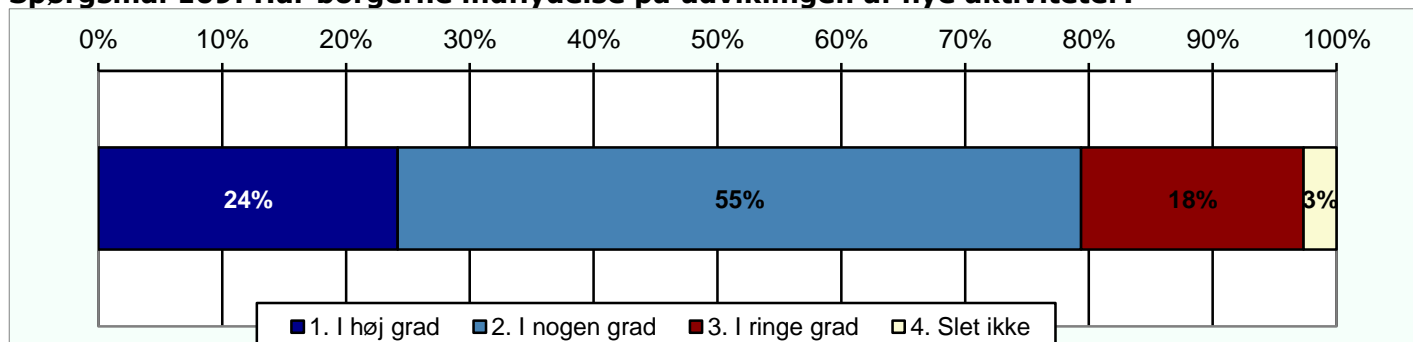
30 % af besvarelsene siger, at borgerne selv har valgt hvilke konkrete aktiviteter de laver på tilbuddet. 6 % kan ikke selv vælge aktiviteter og 63 % kan delvist selv vælge. 2 % ved ikke

Spørgsmål 108: Kan den enkelte borger veksle mellem aktiviteter i tilbuddet?

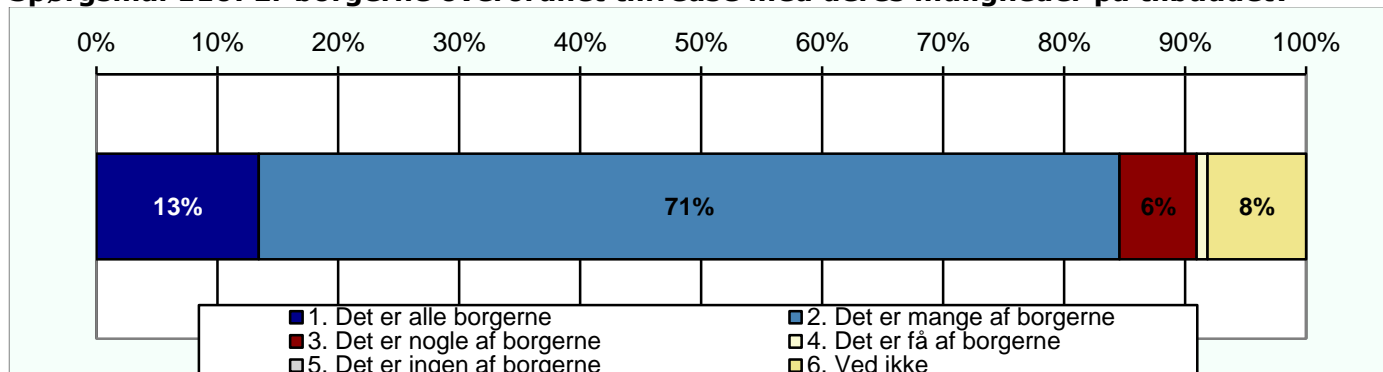
60 % af besvarelsene siger, at borgerne godt kan veksle mellem aktiviteter i tilbuddet og 3 % kan ikke. 36 % siger, at borgerne i nogle situationer selv kan veksle mellem aktiviteter.

Spørgsmål 109: Har borgerne indflydelse på udviklingen af nye aktiviteter?

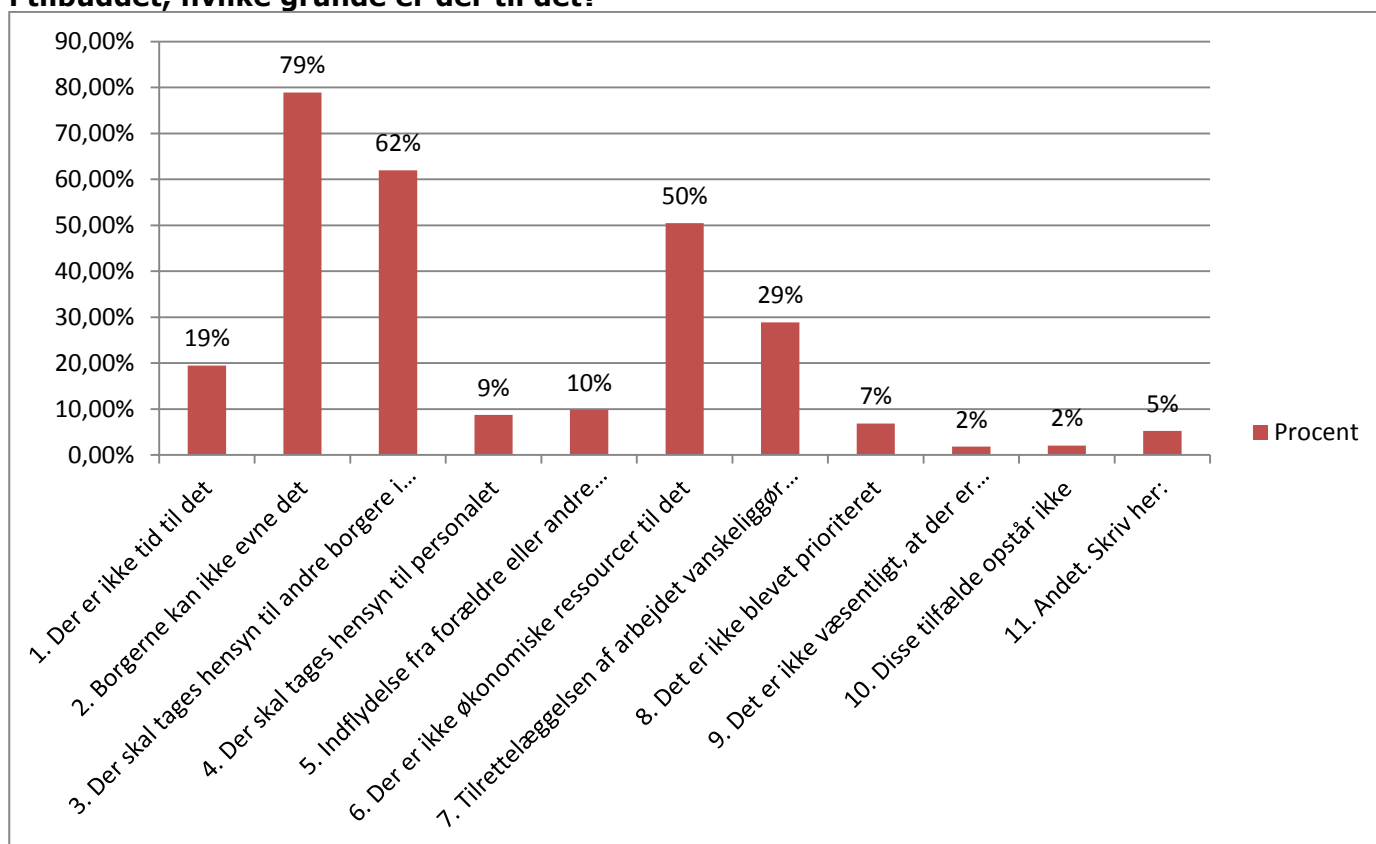
79 % af besvarelsenerne siger, at borgerne i høj eller nogen grad har indflydelse på udviklingen af nye aktiviteter. 21 % har kun i ringe grad eller slet ikke indflydelse.

Spørgsmål 110: Er borgerne overordnet tilfredse med deres muligheder på tilbuddet?

84 % af respondenterne svarer, at alle eller mange af borgerne er tilfredse med deres muligheder på tilbuddet. 7 % svarer, at nogle eller få af borgerne er tilfredse. 8 % ved ikke.

Spørgsmål 111: I de tilfælde, hvor borgerne ikke har fuld indflydelse på aktiviteterne i tilbuddet, hvilke grunde er der til det?

Hovedårsagerne til at borgerne ikke har fuld indflydelse er, at de ikke kan evne det (79 %), der skal tages hensyn til andre borgere i tilbuddet (62 %), der er ikke økonomiske ressourcer til det (50 %) og at tilrettelæggelsen af arbejdet vanskeliggør det (29 %).

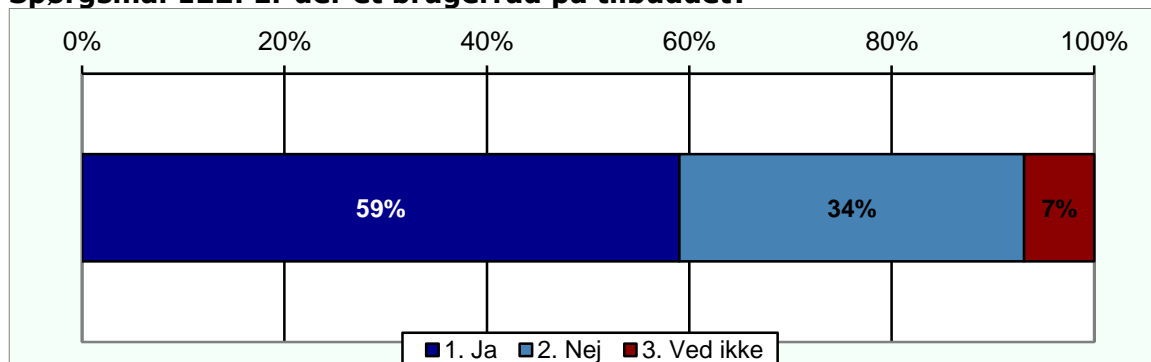
Under "Andet" skriver flere, at lave personalenormeringer og dårlig økonomi besværliggør individuel selvbestemmelse og indskrænker graden af aktiviteter der er mulige.

De følgende spørgsmål er blevet stillet til medlemmer der arbejder med støtte i eget hjem (§ 85), midlertidige botilbud (§ 107), længerevarende botilbud (§ 108), beskyttet beskæftigelse (§ 103) og aktivitets- og beskæftigelsestilbud (§ 104)

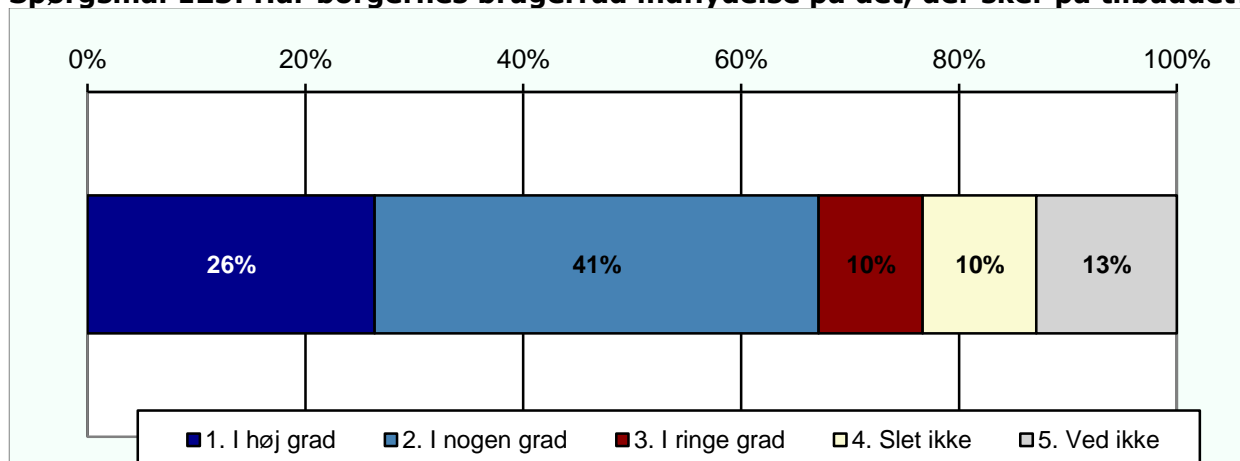

Spørgsmål 122: Er der et brugerråd på tilbuddet?

59 % svarer, at der er et brugerråd på tilbuddet og 34 % at der ikke er. 7 % ved ikke.

Spørgsmål 123: Har borgernes brugerråd indflydelse på det, der sker på tilbuddet?

67 % mener, at borgernes brugerråd i høj eller nogen grad har indflydelse på det, der sker på tilbuddet. 20 % mener at det kun i ringe grad eller slet ikke har indflydelse. 13 % ved ikke.

Undersøgelses metode

Undersøgelsen er tilrettelagt som et elektronisk spørgeskema med 131 spørgsmål, med tilhørende underspørgsmål. Respondenterne fik tilsendt en mail hvor undersøgelsens baggrund og indhold blev forklaret samt et link der førte videre til undersøgelsen.

Respondenterne

Respondenterne er fundet via SL's medlemskartotek. Der er udsendt mail til alle medlemmer, der er registreret under en af følgende arbejdspladstyper:

Voksne fysisk/psykisk handicappede

12	Boformer voksne 108	Bolig i eget hjem: Længerevarende boformer for voksne personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og har behov for omfattende hjælp i almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan dækket disse behov på anden vis. (Boliger drevet efter serviceloven og lov om almen bolig eller ejerbolig)
14	Boformer døve, blinde og døv/blinde voksne 108	Længerevarende boformer for voksne personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og har behov for omfattende hjælp i almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan dækket disse behov på anden vis.
20	Boformer voksne Sindslidende 108	Bolig i eget hjem: Længerevarende boformer for voksne personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og har behov for omfattende hjælp i almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan dækket disse behov på anden vis
25	Boform for sindslidende 107.stk2.1	Midlertidig boform for voksne personer, som på grund af betydelig nedsat psykisk funktionsevne har behov herfor
26	Psykiatrisk støttet arbejde 103	Beskyttet beskæftigelse for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår.
91	Beskyttet beskæftigelse 103	Beskyttet beskæftigelse for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår.
92	Aktivitets og samværstilbud 104	Aktivitets- og samværstilbud til personer med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller livsvilkårene

For uddybning af arbejdspladstyper, se her:

<http://intranet/intra/site.aspx?p=459>

Der er derudover trukket en række baggrunddata fra medlemskartoteket, bl.a. alder og arbejdsplads. Dette er inde i Relationwise-systemet

Udsendelse og antal svar

Undersøgelsen er udsendt onsdag den 8. juni til 5.892 respondenter. Heraf var der 534 fejlmeldinger og 124 påpegede, at de var uden for målgruppen eller af andre grunde ikke ville svare.

Således er der reelt 5.234 (5892-534-124) mulige respondenter der kunne besvare spørgsmålene.

Der er udsendt rykker til alle der ikke har fuldført besvarelsen onsdag den 15. juni.

Der er lukket for besvarelse torsdag den 23. juni (kl. 9 om morgenen)

Da undersøgelsen blev lukket, er der 2.321 der har påbegyndt undersøgelsen og heraf har **1565** færdiggjort alle spørgsmålene i undersøgelsen – det er de 1565 der udgør grundlaget for undersøgelses resultater!

Fordelinger og repræsentativitet

Antal institutioner i undersøgelsen:

Udtræk fra Tilbudsportalen.dk viser, at der findes 2.175 institutioner i alt, der ligger indenfor de arbejdspladstyper vi har valgt vores respondenter ud fra.

1.565 respondenter har svaret på undersøgelsen og disse repræsenterer 876 forskellige institutioner. Det kan derfor konkluderes, at vi har fået svar fra 40 % af de institutioner der findes i Danmark.

Størrelsen på tilbuddene (N:1565)

14 % af tilbuddene har 1-10 borgere tilknyttet
19 % af tilbuddene har 11-20 borgere tilknyttet
17 % tilbuddene har 21-30 borgere tilknyttet
13 % af tilbuddene har 31-40 borgere tilknyttet
13 % af tilbuddene har 41-60 borgere tilknyttet
7 % af tilbuddene har 61-80 borgere tilknyttet
18 % af tilbuddene har mere end 80 borgere tilknyttet

Tilbudstypen (N:1565)

For 70 % af respondenterne (1.102) ligger tilbuddets funktioner primært indenfor § 85, § 107 eller § 108.

For 30 % af respondenterne (463) ligger tilbuddets funktioner primært indenfor § 103 eller § 104

Fordelingen af kommunalt eller regionalt ansatte på tilbuddene

Ud af de 1.559, der svarede på spørgsmålet om tilbuddets ejerform, svarer 83 % at de er ansat i et kommunalt tilbud, 12 % i et regionalt tilbud, 5 % i et fonds-/selvejende tilbud og 1 % i andet.

I forhold til samtlige tilbud på tilbudsportalen.dk, så er der 65 % kommunale tilbud, 5 % regionale tilbud, 28 % fonds-/selvejende tilbud og 3 % andet.